

- ställningsplatser för fordon.
- Rutiner för användning av drivmedel, kemikalier och sprängämnen.
- Hantering av överskottsmassor, placering av tillfälliga upplag, transportvägar med mera i den mån dessa inte har klarats ut under projekteringen.
- Återställning av områden som exempelvis utnyttjas som sidotag eller för tillfälliga deponier.
- Begränsning av buller, arbetstider och tunga transporter i anslutning till bostäder.
- Dammbindning genom bevattning av transportvägar vid bostäder och verksamheter.
- Restriktioner för hantering och deponering av restprodukter som asfalt, förorenade jordmassor, avloppsvatten, hushållsspor med mera.

10.4 Uppföljning av åtgärder och konsekvenser

En uppföljning bör ske dels genom ett genomförande av kontrollprogram för miljöpåverkan under byggskedet, dels genom särskild effektuppföljning under och efter byggskedet.

Väsentliga punkter i ett kontrollprogram för detta vägprojekt har bedömts vara följande:

- Kontroll av att föreslagna försiktighetsåtgärder vidtas. Här är det till exempel betydelsefullt att tillse att förorenade sediment i Viskan inte kommer att beröras av arbetena.
- Kontroll av att vägtrumorna inte blir ett vandringshinder för bland annat fisk.
- Kontroll av att de vägslänter där man avser att få en etablering av naturlig ängsflora (vid Osdal–Bråt), byggs upp på rätt sätt och att det ytliga jordlagret från platser där denna flora måste tas bort används för uppbyggnaden av nya slänter.
- Kontroll av att uppställningsplatser för arbetsmaskiner, fordon med mera inte etableras på känsliga platser. Vidare att skyddsåtgärder vidtas för att minimera risken för utsläpp av farliga ämnen, till exempel drivmedel, särskilt i anslutning till de permeabla isälvsavlagringarna i Viskans dalgång.
- Kontroll av att eventuella överskottsmassor inte hamnar på platser med särskilda skyddsvärden.
- Kontrollprogram för att följa upp vattenkemin avseende påverkan av sulfidhalt i små, känsliga vattendrag nära bergupplag eller långa eller höga bergskärningar.
- Kontroll av att viltstängsel med finmaskigt nät väljs och att monteringen av nätet blir marknära så att det kan fylla sin funktion.

Ytterligare punkter kan komma att krävas av tillsynsmyndigheten samt av tillståndsmyndigheten (i samband med tillståndsprövning) i ett kontrollprogram.

I den effektuppföljning som främst syftar till att svara på om det blev som det var tänkt enligt denna MKB, har följande punkter bedömts vara de mest väsentliga:

- Påverkas vattenkvalitet och biologisk funktion i Haga-bäck, Kvarnbäcken, Viskan, Tränningstorpabäcken och Gässlösabäcken? Syftet är att klargöra om de biologiska värden som är kända i vattendragen kvarstår efter genomförande av vägutbyggnad. Kräver undersökningar som tar fram föredata i vattendragen och referensdata exempelvis uppströms arbetsplatserna.
- Kontroll av effekter på enskilda brunnar.
- Inarbetade bullerskyddsåtgärder ska följas upp genom kontrollmätningar.
- Etableringen av naturlig ängsflora vid Osdal–Bråt bör kontrolleras en tid efter vägens färdigställande.
- Vilka erfarenheter för bedömning av vägars barriärverkan kan dras från detta projekt? Intressanta punkter är om enklare anpassningar av passager för andra ändamål kan göra dem attraktiva även för vilt. Detta kan till exempel gälla gång- och cykelvägsunderfarten i sektion 2/800 och underfarten i sektion 4/200.
- Uppföljning av funktionen av faunapassagen vid Kråkered och övriga faunapassager inklusive torrtrummor, för att se i vilken mån passagerna används.
- Uppföljning av groddjursfaunan vid Tränningstorpasjön och uppföljning av funktionen av uppförda groddjurspassager.
- Uppföljning av häckfågelfaunan i de strandnära hedområdena i Osdal–Bråt.

Det är viktigt att ansvariga personer utpekas i uppföljningsprogrammet. Kontinuerliga kontakter bör hållas med kommunen beträffande uppföljningsprogrammets innehåll, resultat av undersökningarna och eventuella justeringar av programmets innehåll.